

מסורת הש"ס

אלו טרפות פרק שלישי חולין

ס.

עין משפט
נר מצוה

רנ"א א מ"י פ"א מה"ל
כלאים הלכה ה פמ"ג
לאהן רפט טופיע י"ד ס'
זלס ספ"ג ג:

תורה אור השלם

- המקרה במים עליוהי השם עב"ס רבובו המהלך על כנפי רות; תהליח ק"ג וחיטב ל"ז מהלך פ"ר מקור מפרסי; תהליח ס"ב לב וכל צבאם;
- המקרה במים עליוהי השם עב"ס רבובו המהלך על כנפי רות; תהליח ק"ג וחיטב ל"ז מהלך פ"ר מקור מפרסי; תהליח ס"ב לב וכל צבאם;
- המקרה במים עליוהי השם עב"ס רבובו המהלך על כנפי רות; תהליח ק"ג וחיטב ל"ז מהלך פ"ר מקור מפרסי; תהליח ס"ב לב וכל צבאם;
- המקרה במים עליוהי השם עב"ס רבובו המהלך על כנפי רות; תהליח ק"ג וחיטב ל"ז מהלך פ"ר מקור מפרסי; תהליח ס"ב לב וכל צבאם;
- המקרה במים עליוהי השם עב"ס רבובו המהלך על כנפי רות; תהליח ק"ג וחיטב ל"ז מהלך פ"ר מקור מפרסי; תהליח ס"ב לב וכל צבאם;

לעני רש"י

דיוטלטיור"ש
דישבלטטור"ש. סללה
מקמן לחרות פמ"ג. אשקני"ש
דישקני"ש. ודלות.
דישבוירי"ד
דישבוירי"ד. למהו.

רבינו גרשום

דניצבות ליה לתפא.
כלומר בעינא ליה ליה ליה
כירה: פוק צב"ט כלומר
הכן לו הכירה אגודה
דימא: כנטיא. כלומר
מכבדי רחב וזולתא
מולין רחבה הרוח
הנשמי: מסתורית.
אטודיוויל בלעז: וסתר
דחולאי. כלו עשה בה
מלאכה: כרסתן ופסתן.
כלומר סימון של שור
כרסו גזול ופסתו:
גזולות: מאי נפקא מינה
למקח ומכר. כלומר
מי שזכור שור לחביו
כרסתן ופסתן איבעי
ליה למיחב: מסייע ליה
רב יהודה שור שהקריב
אדם הראשון קרנותיו
קודמות לפסתו מסייע
ליה לריב"ל דאמר כל
מעשה בראשית בקומתן
נבראו כל מה שעתיד
להיות לו לאחר זמן
נבראו עמו וכשנבראו בין
בהמה בין אדמוי נבראו
תחלה (הראש) וכשנבראו
הראשון היו קרנים אצור
ואח"כ נבראו הפרסות:
לצביונם נבראו. כלומר
הקב"ה שאל להם זרונם
שאכרא תאכס: לדעתן
נבראו. בכלל

בקומתן נבראו. לא בעי למימר שנבראו בעמידה דהא אמרינן
בפרק אחד דיני ממונות (פנהדרן דף ל"ח): גבי אדם
הראשון רביעית ונרקה זו נשמה חמישית עמד על רגליו אלא בקומתן
היינו שנגמרה כל קומתן מחלתן: אל תיקרי צבאם אלא צביונם.
ו'פירש בערוך דטולו נפקי מלציונם
שהוא לשון יופי כמו (ישעיהו ד') לנבי
ולתפארת ומאחר שהן כיופין זהו
בקומתן ולדעתן שהיופי לא יבא אלא
אם קן כן נגדל כל הזרך ועוד יש
לומר דקומתן נפקי מלשון הצנה:
פסוק זה שר העולם אמרו.
לפי מה שמפרשין דחנך
זה מטטרון כמו שפירש הפייט (מקור
מטטרון) שהפך לאש מצדו ואומר
דהוא שר העולם כמו שפירש הפייט
שר המשרת נער נקרא הוא מטטרון
הנכנר והטורא ואמרין בפרק קמ"א
דיבמות (דף ע"ו: ושם) נער הייתי גם
זקנתי ולא ראיתי פסוק זה שר העולם
אמרו (ג) וקשה מכלן דמשמע דשר
העולם היה בשעת ימי בראשית דשר
ושמא אגדות הם שחלוקת זו על זו
ומי שזכר דמטטרון הוא שר העולם
לית ליה דחנך זה מטטרון ח"ג מה
שקרא הפייט למטטרון נער לא נצטיל
הפסוק של נער הייתי אלא לפי שכמו
בספר (ויסופון) דלמטטרון יש לו שבע
שמות ומשני נער וגם מנינו דנער
שם מלאך הוא כדכתיב (ומריה ג)
רשאי זה על גב זה מהו. ואם תאמר
מתנימן היא נמסכת כלאים בפרק
קמ"א (משנה י) אין טועטין אילן בחילין
ולא ירק בירק ועוד תנן (שם משנה ט)
אין טומנין זרע דלעת בתוך חלמתי
מפני שהוא ירק בירק וי"ל דלענת
ליה בחולה לארץ דשרו כלאי זרעים
ואסירי הכנת האילין כדאימא בסוף
פרק קמ"א דקדושין (דף ע"ג: דר"ש)
שדן למעוטי כלאי זרעים שחזיה לארץ
לארץ והכנת האילין אסורה מדכתיב
(ויקרא יט) את [וגו'] בהמתך לא תרביע
כלאים שדן לא מורע כלאים מה
בהמה בהרבעה אף שדן בהרבעה
ומה בהמה בין צדק בין בחולה לארץ
אף שדן בין צדק בין בחולה לארץ
ומנעיה ליה אי חשיבא ליה הרכנת
זרעין בהרבעה אילין משום דכתיב
[ובין] למינהו או לא אי נמי אפילו
בארץ *מביעיה ליה לר' (א) אשועיא
דאמר (ג) עד שזרע חטה ושעורה
וחרצן מנסולת יד דילמא מתנימן
דכלאים כרצנן אי נמי בשאר כלאי
זרעים ואליבא דרבנן איירי הכא
דאמר דבוקמן זוטא (מנחות דף טו:)
קנצוס ולוף אסרה תורה שאר זרעים
לא אי נמי לנני נח קמיבעיה ליה

לדי יומא. נגד השמש: דאליבא ליה נהמא. חתקן לו סעודה:
נדיא דרבישא. על שפת נהר ששמו רבישא: דרבישא עלמא. להתקין
שם חילומיו והוא נתיבין למקום שמהא רוח שולטת בו: ננשי
יומא. עאיתו לים: כנושא. מכבדי
במים מפני אבק העולה וכבר הם
כלו לאכול כל זה: אי הכי. דנפיש
חילומיו כי"כ לא מנינא: מספוריפא.
דיוטלטיור"ש בלעז: דוללי. משקני"ש.
וקמן זה היה למזרעים: ספר דוללי.
דישבוירי"ד: משקל לא שקיל.
הטובה משנתנה: שור. דרבו להיות
אוהבתם ופרסתן בעל כרס רחבה
ופרקות רחבות: גנובתי. זנבו:
שור שהקריב אדם הראשון. כדאמרין
בלפני אדירין במסכת ע"ז (דף ט:).
מקרין מפרים. בשור של אדם הראשון
קאי: קרינו קודמין לפרסומו. שכל
שוורים פרסתיהם גולדות עמם
וקדמותיהם גדלים לאחר זמן אצל של
מעשה בראשית בקומתם נבראו
ועקרניהן וכשאל מן הארץ ראשו
תחלה נמלאו שקדמו קרנותיו לפרסותיו:
טבוקמן נבראו. ולפיכך קדמו קרנותיו
שהרי עמו ונלוו יאלו תחלה והיינו
שור פר עיניו שהיה שור היה גדול
כפר. שור בן יומן קרי שור כדכתיב
(ויקרא כב) שור כי יולד פר קיימא
לן בן שלש (פרה פ"א משנה ג):
מקרין רחמי משמע. שכן סתם
שוורים: דעסס. שהדועס שיצדקס
הם נילמות: לנציונם. בדמות שחמרו
להם: שר העולם. מלאך הממונה:
בזילנות נאמר למינהו עשה פרי
למינו אצל זרעיהם לא נאמר כזולתם
למינו אצל זרעיהם נאמר מורע
זרע למינהו: שאין דרכן ללא
בערובינא. שהרי גדולים הן ועניניהן
מרוינין ואין ראויין ליגדל רעוסי
ומכופים כי אם מפחירי: אמר
הקב"ה למינו. שאלה לא אילן בעלמו
נרמוק ממניו שהיה לו היכר: אנו.
שרבים אנו ודרכנו ללאהת מכופין
ומערובין ואם אין זכריים ללאהת
כל עשן נכד הרי אין אנו יוכרין
זה מזה על אחת כמה וכמה: ישמח
פ' במעשיו. שכולן זרעין נמלומיו:
לר'

[א] [עין חוס' ימות סג.
דיה וצ"ו.] (ג) ומעית הה'.
[א] [פי' כשחלה לקנות
השור מדוק אם לו כרס
גדולה כי עין ערוך בערך
כרס ה' (ד) [שנת ח'].
ע"ז ת. ט"ש. (ה) [ע"ז
ח. ח.] כ"ה א. (ו) [ע"ז
למנו]. (ז) [שם אחת
למנו]. (ח) [שם אחת
למנו]. (ט) [שם אחת
למנו]. (י) [שם אחת
למנו]. (יא) [שם אחת
למנו]. (יב) [שם אחת
למנו]. (יג) [שם אחת
למנו]. (יד) [שם אחת
למנו]. (טו) [שם אחת
למנו]. (טז) [שם אחת
למנו]. (יז) [שם אחת
למנו]. (יח) [שם אחת
למנו]. (יט) [שם אחת
למנו]. (כ) [שם אחת
למנו]. (כא) [שם אחת
למנו]. (כב) [שם אחת
למנו]. (כג) [שם אחת
למנו]. (כד) [שם אחת
למנו]. (כה) [שם אחת
למנו]. (כו) [שם אחת
למנו]. (כז) [שם אחת
למנו]. (כח) [שם אחת
למנו]. (כט) [שם אחת
למנו]. (ל) [שם אחת
למנו].

גליון הש"ס

נב' אלא צביונם. עין
פסחים. על המורה
במשלוח ה' ס' ר"ח ר"ה
הי"בם ב' פקדיא ליה
ל' אשועיא. עין לקמן
פ"ג ע"ב חוס' ד"ה
ולאספי:

מוכח רש"י

מקרין רחמי משמע.
דסתם מקרין כל קרניו
(שבת כ"ה.) וחיטב לר'
במשלוח ה' ס' ר"ח ר"ה
מכור ס' אחר דוד
וחיטב לר' תחלו חטו,
כדכתיב שהיה שור דמינו
אחרי יום שטול מדכתיב
שור או כבד וגו', הרי
שעור ונכר כפר שהוא
בן ג' אשועיא מקרינו לא
מכור (ע"ז ח. ח.) בקומתן
נבראו. שור שר קרניו
מגולין, ויון שאל רש"י
תחלה מלאך קרנותיו
קודמות לפרסותיו ושם,
בדעתן נבראו. שאל
אם הפלין להכריות ואמר
הן ר"ה יא. ושם דרשום.
בצביונם. בעולם כל אדם
ואדם ודכתיב כל אדם
ואדם (שם).

שיטה מקובצת

[א] שור ררבו להיות
קרסתן ופרסתן: [ב] אלא
איכ' נגדלו כל הזרך:
[ג] שר העולם אמרו קשה:
[ד] משום דכתיב למינהו
בעשייה או אינא אפי' בארץ
מיבעיא ליה לר' יאשיה
דאמר: [ה] דרשם על מלות
דבעי הים הרביע ועל
מלות מהו מי גיב' דאמר
ר"ל המרכיב [שני מינים
בכוס] לוקח דגמרות:
[ו] איצטריך את חוקיות:
לחוקים שהקפתי לך כבר:
[ז] ואי' הא דפרקי תהום:

דשרו כללאי זרעים ואסירי בהרבעה האילין כדאימא בפרק ארבע מיתות (פנהדרן ס.) ונפקא לן מדכתיב (שם) את חוקי תשמורו חוקים
שחקקתי לך כבר בהמתך לא תרביע כללאי שדן לא מורע כלאים והיינו בהרבעה דומיא דהמה ושחקקתי לך כבר היינו לנני נח
דכתיב צהו למינהו בזילנות ובהמה דלמינהו איסור כלאים משמע דמכות כסוף שור שנגח את הפרה (כ"ק נ"ה.) [א] דבעי תהם הרביע
שני מינים שבים מהו מיו גמרי למינהו למינהו מביעה לו לא ומנעיה לן אי היו הרכנת ירק בירק כמו הרכנת אילן בחילין והיו בכלל שדן ואע"ג
דכתיב למינהו איצטריך את חוקי שחקקתי לך כבר דלא היה ידעין דלמינהו אחא לאיסור כלאים אי לא כתיב חוקימי ואי לא למינהו
מאת חוקימי לחוד לא היה נפקא לן דה"א חוקימי [א] שחקקתי לך כבר בהמה ואי"ל [א] הא פריך תהם אלא מעתה ושמתם את חוקימי מאי חוקימי
שחקקתי לך כבר איכא ומאי קשיא הא לא מוקמינן האי אבני נח אלא משום דאשכחן נמי דכתיב למינהו במעשה בראשית וי"ל דמ"מ פריך שפיר
דכי היכי דהאי לא קאי אבני נח האי נמי לא קאי אבני נח ומשני דהתם כתיב חוקימי בתר ושמתם אצל הכא כתיב חוקימי קודם תשמרו:
אמרה